

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2014. gada 12. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Kopējā ārpolitika un drošības politika — Ierobežojoši pasākumi pret Baltkrieviju — Līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana — Atkāpes — Ar juridiskiem pakalpojumiem saistītu profesionālo honorāru samaksa — Kompetentās valsts iestādes rīcības brīvība — Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā — Līdzekļu pretlikumīgās izcelsmes ietekme — Neesamība

Lieta C-314/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuva) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 3. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 7. jūnijā, tiesvedībā

Užsienio reikalų ministerija,

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba

pret

Vladimir Peftiev,

BelTechExport ZAO,

Sport-Pari ZAO,

BT Telecommunications PUE.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), D. Švābi [*D. Šváby*] un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *V. Peftiev, BelTechExport ZAO, Sport-Pari ZAO un BT Telecommunications PUE vārdā* — *V. Vaitkutė Pavan un E. Matulionytė, advokātēs,*

* Tiesvedības valoda – lietuviešu.

- Lietuvas valdības vārdā – *D. Kriaučiūnas* un *J. Nasutavičienė*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *M. Konstantinidis* un *A. Steiblytė*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2006. gada 18. maija Regulas (EK) Nr. 765/2006 par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz Baltkrieviju (OV L 134, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 2011. gada 31. janvāra Īstenošanas regulu (ES) Nr. 84/2011 (OV L 28, 17. lpp.) un Padomes 2011. gada 20. jūnija Regulu (ES) Nr. 588/2011 (OV L 161, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 765/2006”), 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Užsienio reikalų ministerija* (Ārlietu ministrija) un *Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba* (Iekšlietu ministrijas Finanšu pārkāpumu izmeklēšanas nodaļa) un *V. Peftiev, BelTechExport ZAO, Sport-Pari ZAO* un *BT Telecommunications PUE* (turpmāk tekstā – “atbildētāji pamatlietā”) par ierobežojošajiem pasākumiem, kas pieņemti pret šiem pēdējiem.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Regulas Nr. 765/2006 preambulas 1. apsvērumš ir izteikts šādi:

“2006. gada 24. martā Eiropadome izteica nožēlu par Baltkrievijas iestāžu nespēju izpildīt [Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO)] saistības sakarā ar demokrātiskām vēlēšanām, puda uzskatu, ka prezidenta vēlēšanas 2006. gada 19. martā bijušas pamatos prettiesiskas, un nosodīja Baltkrievijas iestāžu rīcību, kad tās minētajā dienā aizturēja miermīlīgus demonstrantus, kuri izmantoja savas likumīgās tiesības brīvi pulcēties, lai protestētu pret prezidenta vēlēšanu norises veidu. Tādēļ Eiropadome nolēma, ka būtu jāpieņem ierobežojoši pasākumi pret personām, kas atbildīgas par starptautisko vēlēšanu standartu pārkāpumiem.”
- 4 Regulas Nr. 765/2006 2. panta 1. punktā ir noteikts, ka tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir prezidenta Lukašenko un citu to Baltkrievijas Republikas amatpersonu īpašumā, kā arī ar minētajām personām saistīto fizisko vai juridisko personu, organizāciju vai struktūru īpašumā, kas uzskaitītas I pielikumā.
- 5 Regulas Nr. 765/2006 2. panta 2. punktā ir noteikts, ka I pielikumā uzskaitītajām fiziskajām vai juridiskajām personām, vienībām un struktūrām vai to interesēs ir jāliedz tieša vai netieša pieeja līdzekļiem vai saimnieciskajiem resursiem.

6 Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Atkāpjoties no 2. panta, dalībvalstu kompetentās iestādes, kā norādīts II pielikumā ietvertajās tīmekļa vietnēs, var atļaut atbrīvot vai darīt pieejamus atsevišķus iesaldētos līdzekļus vai saimnieciskos resursus ar tādiem nosacījumiem, kādus tās uzskata par atbilstošiem, ja tās ir konstatējušas, ka attiecīgie līdzekļi vai saimnieciskie resursi ir:

- a) vajadzīgi, lai apmierinātu I pielikumā uzskaitīto personu un viņu apgādājamo ģimenes locekļu pamatvajadzības, tostarp lai segtu maksājumus par pārtikas produktiem, īri vai hipotekāro aizdevumu, zālēm un ārstēšanu, nodokļu, apdrošināšanas prēmiju un publisko komunālo pakalpojumu maksājumus;
- b) paredzēti vienīgi atbilstīgu honorāru samaksai un atlīdzībai par izdevumiem saistībā ar juridiskiem pakalpojumiem; [..]

[..].”

7 Saskaņā ar Regulas Nr. 765/2006 II pielikumā norādītajās tīmekļa vietnēs ietverto informāciju kompetentā Lietuvas Republikas iestāde ir *Užsienio reikalų ministerija*.

8 Saskaņā Padomes dokumenta “Labākā [Eiropas Savienības] prakse attiecībā uz ierobežojošu pasākumu efektīvu ieviešanu”, tā 2008. gada 24. aprīļa redakcijā (Dokuments 8666/1/08 REV 1; turpmāk tekstā – “Labākā prakse”), 3. punktu tā būtu jāuzskata par vispārīgiem ieteikumiem, kas nav uzskatāmi par pilnīgiem, lai saskaņā ar spēkā esošiem Savienības un valsts tiesību aktiem efektīvi īstenotu ierobežojošus pasākumus. Tā nav juridiski saistoša un nebūtu jāuztver kā tāda, ar ko iesaka kādu darbību, kas nebūtu savietojama ar spēkā esošiem Savienības vai valsts tiesību aktiem, tostarp tiem, kas attiecas uz datu aizsardzību.

9 Labākās prakses C daļas VII nodaļas “Atbrīvojumi humānu iemeslu dēļ” 54. un 55. punkts ir izteikti šādā redakcijā:

“54 Šajā iedaļā ir izskatīta tikai tā saukto atbrīvojumu “humānu iemeslu dēļ” piemērošana, kam vajadzētu palīdzēt nodrošināt to, ka var apmierināt norādīto personu pamatvajadzības, un šajā sadaļā neizskata citus atbrīvojumus (piem., attiecībā uz juridiskiem vai ārkārtas izdevumiem).

55 Rīkojoties saskaņā [ar regulu burtu un garu], kompetentās iestādes ņem vērā pamattiesības, piešķirot atbrīvojumus, lai nodrošinātu pamatvajadzības.”

10 Labākās prakses C daļas VIII nodaļas “Norādījumi, apsverot prasības pēc atbrīvojumiem” 57. un 59.–61. punktā ir noteikts:

“57 Norādītās personas un organizācijas var lūgt atļauju izmantot to iesaldētos līdzekļus vai saimnieciskos resursus, piemēram, lai apmierinātu kreditoru. [..]

[..]

59 Personai vai organizācijai, kas vēlas darīt pieejamus līdzekļus vai saimnieciskos resursus norādītajai personai vai organizācijai, jālūdz atļauja. Apsverot šādus lūgumus, kompetentajām iestādēm būtu tostarp jāņem vērā jebkurš pierādījums, ar ko pamato lūgumu, kā arī tas, vai lūguma iesniedzēja saiknes ar norādīto personu vai organizāciju ir tādas, kas vedinātu domāt, ka abas puses sadarbojas, lai apietu iesaldēšanas pasākumus.

60 Apsverot lūgumus atļaujai izmantot iesaldētos līdzekļus vai saimnieciskos resursus vai darīt pieejamus līdzekļus vai saimnieciskos resursus, kompetentaj[ai] iestād[ei] būtu jāveic jebkāda tālāka izmeklēšana, ko tā uzskata par vajadzīgu apstākļos, un tā var ietvert konsultācijas ar jebkurām citām ieinteresētām dalībvalstīm. Tāpat arī kompetentajai iestādei būtu jāapsver nosacījumi un aizsargpasākumi, lai izvairītos no izsniegto līdzekļu vai saimniecisko resursu izmantošanas citiem mērķiem, kas neatbilst atbrīvojumu mērķim. Tādējādi, piemēram, tiešie bankas pārskaitījumi būtu vēlāmāki nekā skaidras naudas maksājumi.

Vajadzības gadījumā, piešķirot atļauju un ņemot vērā regulās izklāstītos kritērijus, būtu jāapsver arī attiecīgi nosacījumi vai ierobežojumi (t.i., par kvantitāti vai līdzekļu vai saimniecisku resursu atkārtotas pārdošanas vērtību, kas varētu būt pieejami katru mēnesi). Visas atļaujas būtu jāpiešķir rakstiski un pirms attiecīgo līdzekļu vai saimniecisko resursu izmantošanas vai to pieejamības.

61 Regulas nosaka par pienākumu kompetentajām iestādēm informēt personu, kas veic pieprasījumu, kā arī citas dalībvalstis par to, vai lūgums ir apmierināts. [..]

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

- 11 Saskaņā ar Regulu Nr. 588/2011, kā arī Padomes 2011. gada 20. jūnija Lēmumu 2011/357/KĀDP, ar ko groza Lēmumu 2010/639/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem pret dažām Baltkrievijas amatpersonām (OV L 161, 25. lpp.), atbildētāji pamatlietā tika iekļauti to personu sarakstā, kam piemēro Savienības dalībvalstīs spēkā esošos ierobežojošos pasākumus.
- 12 Lai apstrīdētu šos ierobežojošos pasākumus, tie lūdza palīdzību Lietuvā reģistrētam advokātu birojam, kurš Eiropas Savienības Vispārējā tiesā cēla prasību atcelt tiesību aktu (lietas T-438/11 *BelTechExport* /Padome (OV 2011 C 290, 15. lpp.), T-439/11 *Sport-Pari*/Padome (OV 2011 C 290, 15. lpp.), T-440/11 *BT Telecommunications*/Padome (OV 2011 C 290, 16. lpp.) un T-441/11 *Peftiev*/Padome (OV 2011 C 290, 17. lpp.)).
- 13 2011. gada 3. augustā advokātu birojs pamatlietas atbildētājiem izdeva četrus rēķinus par sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem, pamatojoties uz tiem, atbildētāji pamatlietā veica attiecīgo naudas summu pārskaitījumu uz šī biroja bankas kontu. Tomēr pārskaitītās summas tika iesaldētas attiecīgā advokātu biroja bankas kontā saskaņā ar Savienībā noteiktajiem ierobežojošajiem pasākumiem.
- 14 Saskaņā ar Regulas Nr. 765/2006 3. panta normām atbildētāji pamatlietā laika posmā no 2011. gada 2. līdz 6. decembrim lūdza *Uzsienio reikalų ministerija* un *Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba* nepiemērot iesaldēšanas pasākumus finanšu resursiem, jo tie ir nepieciešami, lai samaksātu par attiecīgajiem juridiskajiem pasākumiem.
- 15 Ar 2012. gada 4. janvāra lēmumu *Uzsienio reikalų ministerija* nolēma atbildētājiem pamatlietā nepiešķirt Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto atkāpi. Šajos lēmumos ir precizēts, ka “ir ņemti vērā visi tiesiskie un politiskie apstākļi”. Iesniedzējtiesa norāda, ka administratīvajā tiesvedībā *Uzsienio reikalų ministerija* darīja zināmu, ka tai ir informācija, atbilstoši kurai atbildētāju pamatlietā naudas līdzekļi samaksai par juridiskajiem pakalpojumiem ir tikuši iegūti pretlikumīgi.
- 16 2012. gada 19. janvārī *Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba* pieņēma lēmumus, kuros ir norādīts, ka tā nevar apmierināt atbildētāju pamatlietā iesniegtos lūgumus piemērot atkāpi, ņemot vērā *Uzsienio reikalų ministerija* atteikumu.

- 17 Atbildētāji pamatlietā cēla prasību *Vilniaus apygardos administracinis teismas* (Viļņas Administratīvā apgabaltiesa), lai atceltu *Užsienio reikalų ministerija* 2012. gada 4. janvāra lēmumus un *Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba* 2012. gada 19. janvāra lēmumus, kā arī piespriet šīm iestādēm atkārtoti izskatīt prasītāju iesniegumus un pieņemt pamatotus lēmumus, ievērojot piemērojamos tiesību aktus.
- 18 *Vilniaus apygardos administracinis teismas* ar 2012. gada 27. augusta spriedumu pilnībā apmierināja atbildētāju pamatlietā pieteikumu un nodeva lietu *Užsienio reikalų ministerija* un *Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba* pārskatīšanai.
- 19 *Užsienio reikalų ministerija* pārsūdzēja *Vilniaus apygardos administracinis teismas* spriedumu un iesniedza apelācijas sūdzību *Lietuvos vyriausiasis administracinis teiksmas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa), prasot atcelt šo spriedumu un taisīt jaunu spriedumu. Arī *Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba* izvirzīja šādu pašu prasījumu.
- 20 Iesniedzējtiesā *Užsienio reikalų ministerija*, pamatojoties uz Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta tekstu, apgalvoja, ka tai ir absolūta rīcības brīvība izlemt par to, vai tā piemēro attiecīgo atkāpi. Šādu interpretāciju apstiprina fakts, ka šis ir politisks jautājums saistībā ar dalībvalstu ārpolitiskajām attiecībām ar citām valstīm, kas ir joma, kurā dalībvalstu iestādēm katrā ziņā vajadzētu būt plašai rīcības brīvībai.
- 21 Iesniedzējtiesa tomēr uzskata, ka atbilstoši Labākajai praksei un Tiesas judikatūrai, interpretējot minēto tiesību normu, ir jāņem vērā vajadzība garantēt pamattiesību un brīvību aizsardzību un tostarp ietilpstošās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Iesniedzējtiesa norāda šajā ziņā, ka vienīgā iespēja atcelt ierobežojošos pasākumus ir celt prasību Vispārējā tiesā, taču, lai to izdarītu, ir nepieciešama advokāta pārstāvība saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 43. un 44. pantu. Visbeidzot iesniedzējtiesa uzsver, ka Vispārējā tiesa šāda veida lietās rūpīgi izskata prasītāju iesniegtos juridiskās palīdzības lūgumus un vajadzības gadījumā tos apmierina.
- 22 Šādos apstākļos *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
  - “1) Vai [...] Regulas [...] Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka par šīs regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētās atkāpes piemērošanu kompetentajai iestādei, pieņemot lēmumu par šīs atkāpes piemērošanu, ir absolūta rīcības brīvība?
  - 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noraidoša, kādi ir kritēriji, kurus šai iestādei ir jāievēro un kuri tai ir saistoši, pieņemot lēmumu par [...] Regulas [...] Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētās atkāpes piemērošanu?
  - 3) Vai [...] Regulas [...] Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka par šīs atkāpes piemērošanu kompetentajai iestādei, veicot pārbaudi par lūgumu piemērot atkāpi, tostarp ir tiesības vai pienākums ņemt vērā faktu, ka prasītāju mērķis, iesniedzot savu lūgumu, ir savu pamattiesību īstenošana (šajā lietā – tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā), kaut arī tai vienlaikus ir jānodrošina, lai, ja konkrētajā gadījumā atkāpi piemēro, netiktu atstāts novārtā sankcijas mērķis un lai atkāpe netiktu apieta (piemēram, ja tiesību uz aizstāvību īstenošanai atvēlētā summa ir acīmredzami nesamērīga ar sniegto juridisko pakalpojumu apmēru)?
  - 4) Vai [...] Regulas [...] Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka viens no pamatiem, ar kuru var attaisnot šajā tiesību normā paredzētās atkāpes nepiemērošanu, var būt atlīdzībai par juridiskajiem pakalpojumiem paredzēto līdzekļu iegūšanas prettiesiskums?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo, otro un trešo jautājumu

- 23 Ar savu pirmo, otro un trešo jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, pieņemot lēmumu par lūgumu, kas ir iesniegts saskaņā ar šo tiesību normu, piemērot atkāpi, lai celtu prasību, kuras priekšmets ir Savienības noteikto ierobežojošo pasākumu likumības apstrīdēšana, kompetentajai valsts iestādei ir absolūta rīcības brīvība. Noraidošas atbildes gadījumā, kādi elementi un kritēriji šai iestādei ir jāņem vērā.
- 24 Jākonstatē, ka, lemjot par lūgumu atbrīvot iesaldētos līdzekļus saskaņā ar Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kompetentā valsts iestāde piemēro Savienības tiesības. Tātad tai ir pienākums ievērot Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk tekstā – “Harta”) atbilstoši tās 51. panta 1. punktam.
- 25 Tā kā Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta mērķis ir atvieglot juridisko pakalpojumu pieejamību, tas ir jāinterpretē saskaņā ar prasībām, kādas izriet no Hartas 47. panta. Hartas 47. panta otrās daļas otrajā teikumā attiecībā uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ir noteikts, ka ikvienai personai ir iespējas saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību. Minētā panta trešajā daļā ir īpaši noteikts, ka juridiskā palīdzība tiek sniegta tiem, kam nav pietiekamu līdzekļu, ciktāl šī palīdzība ir nepieciešama, lai nodrošinātu efektīvu tiesiskuma īstenošanu [efektīvu piekļuvi tiesību aizsardzībai].
- 26 Tādējādi Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē atbilstoši Hartas 47. pantam tajā ziņā, ka līdzekļu iesaldēšanai nevar būt tādas sekas, ka personām, kuru līdzekļi tiek iesaldēti, tiek liegta efektīva piekļuve tiesību aizsardzībai tiesā.
- 27 Jāatgādina, ka šajā lietā saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 19. panta trešo daļu un Vispārējās tiesas Reglamenta 43. panta 1. punkta pirmo daļu tikai advokāts var parakstīt tāda veida prasības pieteikumu, kuru ir iesnieguši atbildētāji pamatlietā, kāds ir aplūkots lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 28 Tiesas statūtu 19. pantā noteiktās prasības pamatā ir fakts, ka advokāts ir uzskatāms par tiesību aizsardzības sistēmas daļu, kuram, esot pilnīgi neatkarīgam un darbojoties primārajās taisnīguma interesēs, ir jāsniedz klientam nepieciešamā juridiskā palīdzība (šajā ziņā skat. spriedumus *AM & S Europe/Komisija*, 155/79, EU:C:1982:157, 24. punkts; *Akzo Nobel Chemicals un Akros Chemicals/Komisija*, C-550/07 P, EU:C:2010:512, 42. punkts, kā arī *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej un Polija/Komisija*, C-422/11 P un C-423/11 P, EU:C:2012:553, 23. punkts). Tiesa turklāt jau ir lēmusi, ka, tā kā Tiesas statūtos vai Reglamentā nav paredzēta neviena atkāpe vai izņēmums no šī pienākuma, tad ar paša prasītāja vien parakstītu prasības pieteikumu nevar celt prasību (skat. rīkojumu *Correia de Matos/Parlaments*, C-502/06 P, EU:C:2007:696, 12. punkts).
- 29 No šiem elementiem izriet, ka, pieņemot lēmumu par atkāpi no līdzekļu iesaldēšanas atbilstoši Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunktam, valsts kompetentajai iestādei nav absolūtas rīcības brīvības, toties tai ir jāīsteno sava kompetence, ievērojot Hartas 47. panta otras daļas otrajā teikumā paredzētās tiesības un tādā situācijā, kā pamatlietā, tai ir jāņem vērā advokāta pārstāvības obligātais raksturs, lai varētu celt prasību, kuras priekšmets ir ierobežojošo pasākumu tiesiskuma apstrīdēšana.
- 30 Lietuvas valdība apgalvo, ka pats atteikums piešķirt atbilstoši Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto atkāpi būtībā neapdraud tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ciktāl fiziska vai juridiska persona, kura sniedz juridiskos pakalpojumus, tai pienākošos finanšu resursus varētu saņemt pēc līdzekļu un ekonomisko resursu iesaldēšanas pasākuma atcelšanas. Tomēr šāds arguments ir balstīts uz pieņēmumu, ka celtā prasība tiks apmierināta, kaut arī šāda prasība var tikt

noraidīta. Turklāt dalībvalsts juridisko pakalpojumu jomas profesionālim nevar prasīt uzņemties šādu risku un šādas finansiālas izmaksas, kaut arī Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts piemērot atkāpi no līdzekļu un ekonomisko resursu iesaldēšanas, lai nodrošinātu saprātīgu profesionālo honorāru apmaksu un ar juridisko pakalpojumu sniegšanu saistīto pakalpojumu apmaksu.

- 31 Attiecībā uz Lietuvas valdības iebildi par to, ka atbildētāji pamatlietā varēja lūgt valsts tiesiskajā regulējumā paredzēto juridisko palīdzību advokāta palīdzības saņemšanai, ir jākonstatē, ka ar Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu Savienības likumdevējs ir ieviesis saskanīgu sistēmu, kura ļauj nodrošināt to, ka, lai gan ir līdzekļu iesaldēšana, tiek ievērotas Hartas 47. pantā paredzētās tiesības. Ja personai, kas ir minēta šīs regulas I pielikumā ietvertajā sarakstā, ir nepieciešami juridiski pakalpojumi, viņu nevar uzskatīt par trūcīgu šīs iesaldēšanas dēļ, bet, tieši otrādi, tai šādā nolūkā ir jāprasa noteiktu iesaldēto līdzekļu vai resursu atbrīvošana, tiklīdz ir izpildīti visi šajā tiesību normā paredzētie nosacījumi. Tātad jau pašā par sevi minētajā 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir aizliegts valsts iestādei atteikt līdzekļu atbrīvojumu, pamatojoties uz to, ka šāda persona varētu lūgt saņemt juridisko palīdzību.
- 32 Attiecībā uz kritērijiem, kuri valsts kompetentajai iestādei jāņem vērā, pieņemot lēmumu par lūgumu piemērot atkāpi, ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēti ierobežojumi līdzekļu izmantošanai, jo tiem jābūt paredzētiem vienīgi atbilstīgu honorāru samaksai un atlīdzībai par izdevumiem saistībā ar juridiskiem pakalpojumiem.
- 33 Visbeidzot, lai kompetentā valsts iestāde spētu labāk kontrolēt atbrīvotos līdzekļus, tā var ņemt vērā Labākās prakses C daļas VII nodaļā “Atbrīvojumi humānu iemeslu dēļ” paredzētos ieteikumus, kuri *mutatis mutandis* ir piemērojami lūgumam piemērot atkāpi, par ko ir runa pamatlietas strīdā, ja šāda lūguma mērķis ir īstenot tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ceļot prasību atcelt ierobežojošos pasākumus, kuri ir piemēroti atbildētājiem pamatlietā. Atbilstoši Labākajai praksei kompetentā valsts iestāde var paredzēt nosacījumus, kurus tā uzskata par piemērotiem, lai tostarp garantētu, ka netiek atstāts novārtā noteikto sankciju mērķis un ka piemērotā atkāpe netiek apieta. Tostarp šī iestāde var dot priekšroku banku pārskaitījumiem, nevis maksājumiem skaidrā naudā.
- 34 Ņemot vērā šos elementus uz pirmo, otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka:
- Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, pieņemot lēmumu par lūgumu piemērot atkāpi, kas ir iesniegts saskaņā ar šo tiesību normu, lai celtu prasību, kuras priekšmets ir Savienības noteikto ierobežojošo pasākumu likumības apstrīdēšana, kompetentajai valsts iestādei nav absolūtas rīcības brīvības, toties tai ir jāīsteno sava kompetence, ievērojot Hartas 47. panta otrās daļas otrajā teikumā paredzētās tiesības, kā arī advokāta pārstāvniecības obligāto raksturu attiecībā uz šāda veida prasības celšanu Vispārējā tiesā.
  - Valsts kompetentā iestāde ir tiesīga pārbaudīt to, vai līdzekļi, kurus lūdz atbrīvot, ir paredzēti vienīgi atbilstīgu honorāru samaksai un atlīdzībai par izdevumiem saistībā ar juridiskiem pakalpojumiem. Tā turklāt var paredzēt nosacījumus, kurus tā uzskata par piemērotiem, lai tostarp garantētu, ka netiek atstāts novārtā noteikto sankciju mērķis un ka piemērotā atkāpe netiek apieta.

Par ceturto jautājumu

- 35 Ar savu ceturto jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka viens no pamatiem, ar ko var attaisnot šajā tiesību normā paredzētā atkāpes nepiemērošanu, var būt šīs atkāpes piemērošanas saistībā norādīto līdzekļu iegūšanas prettiesiskums.

- 36 Kā norāda atbildētāji pamatlietā un Eiropas Komisija, prettiesiski iegūtu līdzekļu izņemšana un konfiskācija var tikt veikta saskaņā ar vairāku veidu tiesisko regulējumu, kāds izriet gan no Savienības, gan no valstu tiesībām.
- 37 Šie ir atšķirīgi tiesiskie regulējumi no Regulas Nr. 765/2006, kuru piemērojot ir iesaldēti atbildētāju pamatlietā līdzekļi. Šīs regulas mērķis ir nevis piemērot sankcijas par līdzekļu prettiesisku iegūšanu, bet gan, kā izriet no tās preambulas 1. apsvēruma, piemērot ierobežojošus pasākumus pret personām, kas atbildīgas par starptautisko vēlēšanu standartu pārkāpumiem 2006. gada 19. marta vēlēšanās Baltkrievijā.
- 38 Līdz ar to atbildētāju pamatlietā līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana ir jāveic saskaņā ar Regulas Nr. 765/2006 normām, kurās ir paredzēta šo līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšanas kārtība, kā arī šiem līdzekļiem un saimnieciskajiem resursiem piemērojamais režīms.
- 39 Tādējādi atkāpe no līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšanas saistībā ar atlīdzību par juridiskajiem pakalpojumiem, ir jānovērtē saskaņā ar Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kurā nekas nav teikts par līdzekļu izcelsmi un to iespējamo prettiesisko iegūšanu.
- 40 Līdz ar to uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 765/2006 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā situācijā kā pamatlietā, kad līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana ir pamatota ar iepriekš minēto regulu, atkāpe no līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšanas saistībā ar atlīdzību par juridiskiem pakalpojumiem ir jāizvērtē atbilstoši šai tiesību normai, kurā nekas nav teikts par līdzekļu izcelsmi un to iespējamo prettiesisko iegūšanu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 41 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 2006. gada 18. maija Regulas (EK) Nr. 765/2006 par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz Baltkrieviju, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 2011. gada 31. janvāra Īstenošanas regulu (ES) Nr. 84/2011 un Padomes 2011. gada 20. jūnija Regulu (ES) Nr. 588/2011, 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, pieņemot lēmumu par lūgumu piemērot atkāpi, kas iesniegts saskaņā ar šo tiesību normu, lai celtu prasību, kuras priekšmets ir Savienības noteikto ierobežojošo pasākumu likumības apstrīdēšana, kompetentajai valsts iestādei nav absolūtas rīcības brīvības, toties tai ir jāīsteno sava kompetence, ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta otrās daļas otrajā teikumā paredzētās tiesības, kā arī advokāta pārstāvniecības obligāto raksturu attiecībā uz šāda veida prasības celšanu Vispārējā tiesā.**

Valsts kompetentā iestāde ir tiesīga pārbaudīt to, vai līdzekļi, kurus lūdz atbrīvot, ir paredzēti vienīgi atbilstīgu honorāru samaksai un atlīdzībai par izdevumiem saistībā ar juridiskiem pakalpojumiem. Tā turklāt var paredzēt nosacījumus, kurus tā uzskata par piemērotiem, lai tostarp garantētu, ka netiek atstāts novārtā noteikto sankciju mērķis un ka piemērotā atkāpe netiek apieta;

- 2) **Regulas Nr. 765/2006, kurā grozījumi izdarīti ar Īstenošanas regulu Nr. 84/2011 un Regulu Nr. 588/2011, 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā situācijā kā pamatlietā, kad līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana ir pamatota ar iepriekš minēto**

regulu, atkāpe no līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšanas saistībā ar atlīdzību par juridiskiem pakalpojumiem ir jāizvērtē atbilstoši šai tiesību normai, kurā nekas nav teikts par līdzekļu izcelsmi un to iespējamo prettiesisko iegūšanu.

[Paraksti]